

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget indeholder to hovedelementer.

For det første foreslås der i kriminalloven for Grønland indsat en bestemmelse om krænkelse af statens internationale forpligtelser svarende til § 110 c, stk. 2, i den danske straffelov om overtrædelse af bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til gennemførelse af statens forpligtelser som medlem af De Forenede Nationer (FN). Formålet med denne ændring af den grønlandske kriminallov er at skabe mulighed for også i Grønland at kunne dømme for overtrædelse af sådanne bestemmelser eller forbud, herunder f.eks. våbenembargoer.

For det andet foreslås der indsat en bemyndigelsesbestemmelse i den grønlandske kriminallov, hvorefter justitsministeren kan fastsætte regler om adgang til og vilkår for færdsel i visse dele af Grønland. Formålet hermed er at skabe hjemmel til at ajourføre reglerne på området og i den forbindelse bl.a. udvide myndighedernes adgang til at regulere ekspeditionsvirksomhed i Grønland med særlig henblik på at begrænse antallet af tilfælde, hvor redningsaktioner må iværksættes, samt at lette gennemførelsen af de redningsaktioner, som iværksættes.

2. Krænkelse af FN-forpligtelser

2.1. Gældende ret

Efter § 110 c, stk. 2, i den danske straffelov straffes den, der forsætligt eller uagtsomt overtræder bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til gennemførelse af statens forpligtelser som medlem af FN. Strafferammen er bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 4 år.

Efter § 1, stk. 1, i lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt, som ændret ved § 2 i lov nr. 228 af 6. juni 1985, kan der ved kgl. anordning træffes sådanne forholdsregler, som Danmark i medfør af De Forenede Nationers pagt er forpligtet til at iværksætte til gen-

nemførelse af beslutninger, der er truffet af FN's Sikkerhedsråd. Loven gælder også for Grønland.

Som eksempel på en tidligere anvendelse af loven kan nævnes anordning nr. 40 af 3. februar 1978 om visse forholdsregler mod Sydafrika, der blev udstedt på baggrund af FN's Sikkerhedsråds resolution af 4. november 1977 om våbenembargo mod Sydafrika. Anordningen indeholdt bl.a. et forbud mod salg og overdragelse af våben og krigsmateriel til Sydafrika. For tiden gælder lignende anordninger vedrørende Sierra Leone, Etiopien, Eritrea, Haiti, Irak, Somalia, Liberia, Rwanda, Serbien-Montenegro samt oprørsbevægelsen UNITA i Angola.

En sådan anordning indeholder ikke – og kan efter hjemmelsgrundlaget ikke indeholde – en selvstændig straffebestemmelse. I Danmark (og på Færøerne) straffes overtrædelse af sådanne bestemmelser eller forbud efter straffelovens § 110 c, stk. 2.

I den grønlandske kriminallov er der ikke i dag en bestemmelse svarende til den danske straffelovs § 110 c, stk. 2. Retstilstanden er således den, at der kan iværksættes – og bliver iværksat – forholdsregler, der også gælder i Grønland, men at der ikke i Grønland er hjemmel til at dømme for overtrædelse af forholdsreglerne.

2.2. Justitsministeriets overvejelser

Efter Justitsministeriets opfattelse bør der ikke kunne herske tvivl om Danmarks vilje til at medvirke til at gennemføre de beslutninger, der træffes i FN's Sikkerhedsråd.

Det er i den forbindelse af stor betydning, at respekten for disse beslutninger ikke undergraves. Også strafferammen i § 110 c, stk. 2, i den danske straffelov, der går op til 4 års fængsel, er udtryk for, at Danmark bedømmer de pågældende forbrydelser som alvorlige.

Der bør derfor også i Grønland være mulighed for at kunne sanktionere overtrædelse af bestemmelser, der skal sikre gennemførelsen af beslutninger fra FN's Sikkerhedsråd.